

บทความวิชาการ (Academic Article)

องค์ประกอบของการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
ELEMENTS OF SPORT MANAGEMENT IN SPORTS SCHOOLS
FOR EXCELLENCE

Received: April 4, 2019

Revised: May 30, 2019

Accepted: June 5, 2019

บงกช จันทรสุขวงศ์^{1*} ปัญญา สังขวดี² ทวีทรัพย์ เขยผักแว่น³ และพงษ์เอก สุขใส⁴
Bongkoch Jansukwong^{1*} Panya Sungkawadee² Thaweesub Koeipakvaen³ and Phong-ake Suksai⁴

^{1,2,3,4}มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1,2,3,4}Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: nucicika@gmail.com

บทคัดย่อ

โรงเรียนกีฬาเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา และถือได้ว่ามีส่วนสำคัญในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศของประเทศ รวมไปถึงการพัฒนาักกีฬาสู่ความเป็นเลิศเพื่อเป็นตัวแทนของประเทศเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย สัมภาษณ์และสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในโรงเรียนกีฬา พบว่า ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ส่งเสริม สนับสนุนและการจูงใจ 2) ความพร้อมของนักกีฬา 3) การบริหารจัดการองค์กร 4) วิทยาศาสตร์การกีฬา 5) สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 6) ผู้ฝึกสอน/ผู้เชี่ยวชาญกีฬา 7) การคัดเลือกนักกีฬา 8) การฝึกซ้อม 9) การจัดประสบการณ์ในการแข่งขัน และ 10) ด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ทำให้การกีฬาของโรงเรียนกีฬาเกิดการพัฒนาไปอย่างมีระบบและก้าวสู่ความเป็นเลิศ

คำสำคัญ: องค์ประกอบของการจัดการกีฬา ความเป็นเลิศ

Abstract

Sports School is the educational institute established for promoting and supporting students and youths who have special skills in sports. The school plays an important role in advancing sport development of the nation and providing the national athletes to international games. The objectives of this article are to study the elements of sport management in sports schools for excellence. Studying

from the document, research, interview and ask the persons relate to sport management for the excellence of sports school were found that they consist of 10 elements including 1) promote, support and car, 2) readiness of athletes, 3) organization management, 4) sports science, 5) places, equipment and facilities, 6) trainers/sports specialists, 7) selection of athletes, 8) training, 9) organizing experience in the competition, and 10) budgeting. These are the elements that make the sport of the sport school to develop systematically and stepped into excellence.

Keywords: Elements of Sport Management, Excellence

บทนำ

การกีฬามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในด้านสุขภาพและพละนามัยและด้านจิตใจ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ กีฬาถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ในประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลกจะอาศัยกระบวนการของการกีฬาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายชุมชน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกในการดำรงชีวิตที่มีคุณธรรม มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่นเป็นรากฐานที่ดีของสังคม องค์กรของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศจึงได้สนับสนุนให้มีการใช้กีฬาการออกกำลังกายและนันทนาการ เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรของประเทศตน (Wilairat, 2009) ทั้งนี้ ต่างประเทศเล็งเห็นความเห็นความสำคัญในการพัฒนากีฬาของประเทศ จึงมีการส่งเสริมการเล่นกีฬาดังแต่ระดับเยาวชน เพื่อสร้างพื้นฐานด้านทักษะกีฬาที่ถูกต้อง และเป็นการเตรียมพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยการจัดตั้งสถาบันที่ส่งเสริมทักษะทางด้านกีฬา โดยเฉพาะโรงเรียนกีฬาเป็นพื้นฐานแรกที่จะปลูกฝังทัศนคติและวางรากฐานด้านร่างกายให้ เกิดความพร้อมตามวัยที่ควรจะเป็น ทำให้โรงเรียนกีฬาเริ่มมีบทบาทสำคัญในด้านส่งเสริมและพัฒนาทางด้านกีฬาขั้นพื้นฐานของชาติ โดยมุ่งเน้นการวางรากฐานการกีฬาที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถของตนได้ขึ้นไปจนถึงระดับเป็นตัวแทนประเทศในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ สามารถสร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติ ตลอดจนยกระดับมาตรฐานการกีฬาของประเทศให้สูงขึ้น นอกจากนี้โรงเรียนกีฬาจะผลิตนักกีฬาเพื่อรับใช้ชาติแล้ว ศักยภาพของนักเรียนในโรงเรียนกีฬายังสามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และยกระดับนักกีฬาไทย ให้มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติเพิ่มมากขึ้น

โรงเรียนกีฬาจึงควรหาแนวทางการบริหารจัดการที่ทำให้โรงเรียนกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยนอกจากโรงเรียนกีฬาจะผลิตนักกีฬาเพื่อรับใช้ชาติแล้ว ศักยภาพของนักเรียนในโรงเรียนกีฬายังสามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และเพื่อให้หลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของวงการกีฬาและภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา พร้อมกับพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนด้วยการคัดเลือกครูที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาการและการกีฬาแต่ละประเภท โดยเฉพาะ แต่ปัญหา คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานมีการปรับเปลี่ยนบ่อย มีจำนวนครูผู้สอน ผู้ฝึกสอนกีฬาไม่เพียงพอทำให้

การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง (Institute of Physical Education, 2014) และจากสถานการณ์แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการกีฬาที่กล่าวมา การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศยังไม่สามารถพัฒนานักกีฬาไทยให้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากขาดบุคลากรการกีฬาที่มีความรู้ความสามารถในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะผู้ฝึกสอนทำให้ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาให้ทัดเทียมกับประเทศชั้นนำ อีกทั้งยังไม่มีระบบการจัดการที่ชัดเจนและต่อเนื่องในการพัฒนานักกีฬาจากขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ (แผนพัฒนากีฬาชาติ ฉบับที่ 6) แต่อย่างไรก็ตาม ยังพบอีกว่าโรงเรียนกีฬามีงบประมาณในการดำเนินงานมีอยู่อย่างจำกัด จึงไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนในการส่งเสริมให้นักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันในระดับชาติให้ได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งโรงเรียนเปิดชนิดกีฬาจำนวนมากยกต่อการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จทุกชนิดกีฬา (Institute of Physical Education, 2014) จึงควรส่งเสริมเพิ่มเติมด้านการจัดการกีฬาเพื่อสร้างให้โรงเรียนกีฬามีความเข้มแข็งสู่ความเป็นเลิศ ด้วยการนำรูปแบบการจัดการกีฬามาดำเนินการให้ครบถ้วนพร้อมกับนำข้อค้นพบนี้นมาปรับปรุงพัฒนารูปแบบการจัดการมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียนกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และนำผลการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัดและระดับประเทศ มาเป็นตัวตั้ง เพื่อการพัฒนาทั้งระบบการจัดการสู่การยกระดับและพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศและสู่ตัวของผู้เรียนเอง ดังนั้น สิ่งที่สำคัญ ก็คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬาเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศต่อไป

ปัญหาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย

การจัดการศึกษาในโรงเรียนกีฬา ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับการมุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนมีความเป็นเลิศทางการกีฬา จึงทำให้มีรูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬาไม่เหมือนกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั่วไป เนื่องจากเป็นสถานศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านการกีฬานักเรียนที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนกีฬา ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะกึ่งนอนในสถานศึกษาจึงต้องเป็นนักเรียนที่สามารถอยู่ในโรงเรียนประจำ นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือก โดยต้องมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีบุคลิกภาพที่ดี มีสมรรถภาพของร่างกายและจิตใจที่ดี และยังต้องมีความสามารถพิเศษทางด้านการกีฬาที่ตนเองถนัดตามที่โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดไว้ การจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬาแต่ละแห่งจึงต้องทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการกีฬาสู่ความเป็นเลิศให้ถึงศักยภาพสูงสุด

ในระยะเวลาแรกของการจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬาตั้งแต่ พ.ศ. 2533 โรงเรียนกีฬาได้ผลิตนักเรียนกีฬาที่มีคุณภาพ เป็นตัวแทนของประเทศไทยในการแข่งขันระดับนานาชาติ สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยมาโดยตลอด แต่ในระยะเวลาหลังโรงเรียนกีฬาเกือบทุกแห่งประสบปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านกีฬาน้อยลง และจากภาพรวมการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 โดยสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียนกีฬาทั่วประเทศ มีปัญหาด้านมาตรฐานการศึกษาที่ 2.5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการเรียนการสอน โดยการประเมินผลส่วนใหญ่ระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ และควรปรับปรุง (The National Institute of Educational Testing Service, 2015) นอกจากนี้ จำนวนนักเรียนที่ศึกษาจบชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามีจำนวนน้อยลง อีกทั้งจำนวนนักเรียนโรงเรียนกีฬาที่ได้เป็นนักกีฬาทีมชาติหรือได้รับการคัดเลือกให้แข่งขันในระดับนานาชาติ เป็นนักกีฬาอาชีพ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลง จากปัญหาดังกล่าวโรงเรียนกีฬาได้พยายามปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียน จัดการเรียนการสอนโดยเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนการสอนโดยเน้นให้ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานที่นักเรียนโรงเรียนกีฬาจะต้องนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น บริหารจัดการโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่เหมาะสมที่จะทำการศึกษาด้านต่างๆ เช่น การจัดสถานที่ฝึกซ้อมกีฬาให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอ ปรับปรุงหอพัก จัดอาหารและโภชนาการที่มีคุณภาพถูกหลักอนามัยและหลากหลายให้กับนักเรียน ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมนันทนาการภายในโรงเรียน เพื่อลดความตึงเครียดของนักเรียนโรงเรียนกีฬา จากการแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ยังสามารถทำให้นักเรียนโรงเรียนกีฬาพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านกีฬาดีขึ้นได้ จากแนวโน้มและทิศทางการพัฒนาโรงเรียนกีฬาที่ผ่านมา ยังไม่สามารถพัฒนาโรงเรียนกีฬาให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งพบปัญหาอุปสรรคในหลายด้าน เช่น บริหารจัดการโรงเรียน การจัดการกีฬา ความพร้อมของตัวนักกีฬา สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น และอะไรเป็นปัจจัยที่สำคัญหรือองค์ประกอบที่จะทำให้โรงเรียนกีฬาสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศได้

องค์ประกอบของการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

การบริหารโรงเรียนกีฬาที่จะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเพื่อความเป็นเลิศได้นั้น ผู้บริหารจะต้องหาแนวทางในการจัดการ และองค์ประกอบต่างๆ ที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และองค์ประกอบของการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่างๆ สังเคราะห์องค์ประกอบ สัมภาษณ์และสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในโรงเรียนกีฬา พบองค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในโรงเรียนกีฬา 10 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริม สนับสนุนและการจูงใจ

การที่องค์กรจะผลักดันและกระตุ้นให้พนักงานในองค์กรทำงานกันอย่างขยันขันแข็งรวมถึงทุ่มเทร่างกายแรงใจให้กับองค์กรอย่างเต็มที่เพื่อจะมีส่วนผลักดันให้องค์กรเจริญก้าวหน้า จะต้องทำให้บุคลากรรู้สึกว่าเขาเป็นผู้มีคุณค่าและองค์กรจะต้องอาศัยการสร้างแรงจูงใจ (Yingyuad, 2011) ได้กล่าวว่า “ถ้ายังมีแรงจูงใจมากเพียงใดคนก็ยังจะมีผลงานที่เกิดจากการกระทำที่มีแต่การสร้างสรรคสิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม” ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการสร้างแรงจูงใจในการทำงานเป็นสิ่งที่ควรทำให้เกิดขึ้นองค์กร ฉะนั้น องค์กรจึงต้องสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้บุคลากรมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ทำงานให้สำเร็จลุล่วงโดยไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองถูกบีบบังคับให้ทำงานและพร้อมที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ จึงทำให้งานที่ออกมามีคุณภาพและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและรวดเร็ว (Sukbamrungsil, 2010)

ด้านการส่งเสริม สนับสนุนและการจูงใจ แก่นักกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ดำเนินการโดยจัดสวัสดิการให้แก่แก่นักกีฬาและผู้ฝึกสอนให้มีความเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้แก่นักกีฬาและผู้ฝึกสอนได้มองเห็นและพึงพอใจเกิดแรงจูงใจในการเล่นกีฬาและผู้ฝึกสอนกีฬา สวัสดิการที่จัดให้ในปัจจุบัน คือ 1) หอพักสำหรับนักกีฬา 2) การเข้าศึกษาต่อในสาขาที่ต้องการโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน

3) มอบทุนการศึกษา มอบเกียรติบัตรให้นักกีฬาที่ได้รับเหรียญรางวัลในการแข่งขันกีฬา 4) เบี้ยเลี้ยงในการฝึกซ้อม เบี้ยเลี้ยงในการแข่งขัน ยานพาหนะระหว่างการแข่งขัน ที่พักระหว่างการแข่งขัน ในระหว่างฝึกซ้อมเตรียมทีม หรือการแข่งขัน โรงเรียนจัดผู้บริหารให้เป็นผู้จัดการทีมคอยให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ แสดงคำชมเชยและให้ความเชื่อถือ ไว้วางใจกับแก่นักกีฬาและผู้ฝึกสอน ว่ามีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นการส่งเสริมให้นักกีฬาและผู้ฝึกสอน เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการพัฒนา คุณภาพงาน เพื่อเสริมสร้างค่านิยมและความเชื่อในเรื่อง ความมีคุณภาพของการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศ การดูแลและสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรกีฬา (ผู้ทำทีม กีฬา/ผู้ฝึกสอนกีฬา และอื่นๆ) ต้องมีอย่างเป็นระบบ และยุติธรรม เช่น การยกย่องเชิดชู เกียรติ การใช้ผลงานด้านกีฬา มาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดี ความชอบ

องค์ประกอบที่ 2 ความพร้อมของนักกีฬา

นักกีฬาที่เข้ามาสู่โรงเรียนกีฬาเพื่อรับการฝึกควรเป็นนักกีฬาที่มีพรสวรรค์หรือมีความสามารถเฉพาะกีฬา เหนือกว่านักเรียนทั่วไป เพื่อที่จะสามารถใช้กระบวนการฝึกพัฒนาให้นักกีฬามีโอกาสก้าวไปสู่จุดสูงสุดทางการกีฬาได้มากที่สุด นักกีฬาจะต้องมีความพร้อม ดังนี้ 1) ด้านสมรรถภาพทางกาย ได้แก่ ความสามารถของร่างกายในด้านต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญในการ เล่นกีฬาแต่ละประเภท ได้แก่ ความอดทนของระบบไหลเวียนโลหิต ความอดทนของกล้ามเนื้อ การทำงานประสานสัมพันธ์กันของประสาทและกล้ามเนื้อ ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความคล่องแคล่วว่องไว ความอ่อนตัว เป็นต้น 2) ด้านจิตใจ สภาพจิตใจโดยทั่วไป ได้แก่ ความตั้งใจ การอุทิศตน ความ มานะพยายามในการปรับปรุงตนเอง ความเอาใจจริงเอาใจกับการฝึกซ้อม อุทิศตนเสียสละ มีความหนัก แน่นทางอารมณ์ สามารถอดทนอดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์รอบด้าน ต้องอดทนฟัง คำสั่งจากผู้ ฝึกสอน ความมุนะพยายามเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การเป็นนักกีฬาที่ดีมีอนาคตเพราะ งานการฝึกซ้อมกีฬาเป็นงานที่หนัก ต้องใช้เวลา และต้องยอมละทิ้งความสะดวกสบายต่างๆ ได้ นักกีฬาที่แพ้ใจตนเองมีโอกาสยาก ที่จะพาดตนเองไปสู่ยอดนักกีฬาได้ 3) ด้านสติปัญญา นักกีฬาพร้อมเรียนรู้ทักษะและวิธีการต่างๆ ที่ผู้ฝึกสอน ถ่ายทอดให้ แล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเกมการเล่นอย่างเหมาะสม ดังคำกล่าวที่ว่าเล่นด้วยสมอง เล่นด้วยปัญญาและความชาญฉลาด 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ การแสดงออก การพูด มีลักษณะของความเป็นมิตร สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข สามารถครองใจเพื่อนร่วมทีมได้ ทำให้ทีมมีความสามัคคี มีความพร้อมเพรียงในการฝึกซ้อม ซึ่งจะช่วยให้ทีมไปสู่ชัยชนะได้ โดยชนะทั้งฝีมือและชนะใจของทุกๆ คน และ 5) ด้านเทคนิค ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติทักษะกีฬาชนิดนั้นๆ ซึ่ง นักกีฬาจะต้องทำการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญเป็นพิเศษ เทคนิคในการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ จะถูกคิดค้นขึ้นโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย เช่น ตัวนักกีฬาเอง ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการแข่งขันมา นานหรือจากผู้ฝึกสอน เป็นต้น เพื่อคิดค้นเทคนิคใหม่ๆ ที่จะทำให้ตนเองหรือนักกีฬาของตนเอง สามารถกระทำการแข่งขันอย่างได้เปรียบคู่ต่อสู้ ก็จะนำมาทดลองปฏิบัติดูจนเห็นว่าทำได้เป็น อย่างดีก็จะนำไปใช้ในการแข่งขัน

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการองค์กร

กระบวนการบริหารจัดการองค์กรมักจะมีลักษณะกระบวนการหรือวิธีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานร่วมกันขององค์กรและการใช้ทรัพยากรต่างๆ

ในการดำเนินการบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ Bridges and Roquemore (2001) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องดำเนินงานโดยมีพื้นฐานกระบวนการจัดการ 4 ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การปฏิบัติการ (Implementing) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งสอดคล้องกับ Serirat and Hirankitti (2002) ได้กล่าวถึง หลักการของการบริหารจัดการที่เป็นสากลไว้ว่า หลักการของการบริหารจัดการที่เป็นสากลสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรทุกประเภท โดยใช้กิจกรรมของการบริหารจัดการแบบเดียวกัน คือการวางแผน การจัดองค์กร การขึ้นนำและการควบคุม (Suksriwong, 2007; Suksai et al., 2014)

สำหรับการบริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จนั้น วิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนกีฬาควรเน้นการผลิตและพัฒนาให้นักเรียนด้านกีฬาและสุขภาพ สุขภาพเป็นเลิศระดับสากล โรงเรียนกีฬาต้องมีกำหนดนโยบายการบริหาร วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกีฬาชัดเจน มีแผนการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกีฬาโดยตรง แยกโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น ส่วนที่เกี่ยวกับงานบริหารงาน เช่น บริหารงานทั่วไป บริหารงานแผน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เป็นฝ่ายบริหารงานวิชาการ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เช่น ฝ่ายกิจการนักเรียน เป็นฝ่ายพัฒนากีฬา ฝ่ายหอพัก และส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการประเมิน เป็นฝ่ายประกันคุณภาพ

องค์ประกอบที่ 4 วิทยาศาสตร์การกีฬา

วิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นศาสตร์ต่างๆ ที่นำมาใช้เป็นแนวทางหรือกระบวนการส่งเสริม เพิ่มพูน ศักยภาพ และความสามารถให้กับนักกีฬานำไปสู่การพัฒนาองค์ประกอบของสมรรถภาพทางกาย ทางจิต และความสามารถทางกลไก เทคนิคทักษะการเคลื่อนไหว และเทคนิคทักษะกีฬาให้เกิดประสิทธิภาพ ความพร้อม และสมบูรณ์สูงสุดเป็นระบบ ในช่วงการแข่งขัน ศาสตร์สาขาต่างๆ ประกอบด้วย 1) สรีรวิทยา 2) ชีวกลศาสตร์ ทางการกีฬา 3) จิตวิทยาการกีฬา 4) โภชนาการการกีฬา 5) เวชศาสตร์การกีฬาและ 6) เทคโนโลยีการกีฬา ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

สรีรวิทยาการกีฬา คือ การศึกษาหน้าที่การทำงานของอวัยวะต่างๆ ที่มีชีวิตในร่างกาย มนุษย์ การออกกำลังกาย (Exercise) หมายถึง การทำงานของกล้ามเนื้อลาย เพื่อให้ร่างกายเกิดการ เคลื่อนไหวตามความมุ่งหมาย โดยมี การทำงานของระบบต่างๆ ช่วยสนับสนุน ส่งเสริมให้การออกกำลังกายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สรีรวิทยาการออกกำลังกาย (Physiology of Exercise) หมายถึง ศาสตร์สาขาหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของระบบต่างๆ ที่ตอบสนอง (Response) หรือปรับตัว (Adaptation) ต่อการออกกำลังกายในสภาวะต่างๆ การออกกำลังกาย (Exercise) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การออกกำลังกายแบบเฉียบพลัน เป็นการออกกำลังกายเพียงครั้งเดียวและ 2) การออกกำลังกายทุกวันหรือเป็นเดือนโดยกระทำซ้ำๆ กัน หวังผลการฝึกเพื่อความแข็งแรง หรือสมรรถภาพเพื่อการแข่งขัน เป็นต้น

ชีวกลศาสตร์ทางการกีฬา เป็นคำที่มาจากการผสมกัน 2 คำ คือ bio หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับ สิ่งมีชีวิต mechanics การศึกษาเกี่ยวกับแรงที่กระทำให้วัตถุเกิดการเคลื่อนไหวเกิดความสมดุล ชีวกลศาสตร์การกีฬา เป็นการนำหลักวิชาทางกลศาสตร์ด้านต่างๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ใน การฝึกกีฬา การป้องกันการบาดเจ็บจากการกีฬา การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ทางการกีฬา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันต่อไป

จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยา มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Psychology ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก 2 คำ คือ Psyche หมายถึง จิตวิญญาณ (mind, soul) กับคำว่า Logos หมายถึง ศาสตร์ วิชาวิทยาการ (science, study) (Suwansang, 1999) จิตวิทยา คือ วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือกิริยาอาการของมนุษย์ รวมถึงความพยายามที่จะศึกษาว่ามีอะไรบ้างหรือตัวแปรใดบ้าง ในสถานการณ์ใดที่เกี่ยวข้องกับการทำให้เกิด พฤติกรรมต่างๆ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะทำให้สามารถคาดคะเน หรือพยากรณ์ได้โดยใช้แนวทางหรือวิธีการทาง วิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์

โภชนาการการศึกษา โภชนาการกับการศึกษา กิจกรรมต่างๆ ของร่างกายจำเป็นต้องใช้พลังงาน และสารพลังงานนั้นก็ได้จากอาหารที่เรากินเข้าไป จึงนับได้ว่าอาหารมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ความหมายของคำว่า “โภชนาการ” (Nutrition) เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการกินอาหาร และร่างกายจะนำเอาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ อาหารที่ดีมีคุณค่าจะต้องมีสารอาหารสูง โดยเฉพาะสารอาหารที่ให้พลังงาน ซึ่งจะมึบทบาทมากต่อกิจกรรมการออกกำลังกาย หรือการทำงานของร่างกาย สมาคมแพทย์แห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับอาหารของนักกีฬา

เวชศาสตร์การศึกษา เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่น่าสนใจความรู้ทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องเข้ามาพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศให้กับนักกีฬาทุกประเภทให้มีสมรรถภาพทางกายและสติการแข่งขั้นดีขึ้น โดยปราศจากการบาดเจ็บ การบาดเจ็บทางกีฬาเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สมรรถภาพทางกายและความสามารถทางทักษะลดลงได้ ฉะนั้น ในการป้องกันการบาดเจ็บจากการเล่นกีฬาจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อทุกคนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ฝึกสอนกีฬาและนักกีฬา นอกเหนือจากแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ การป้องกันการบาดเจ็บกีฬาช่วยในการตรวจสอบการบาดเจ็บระยะเริ่มต้นที่อาจจะเกิดขึ้นจากการฝึกซ้อมที่เกินขีดจำกัดของนักกีฬาหรือมากเกินไป (Over Training) เพื่อป้องกันและรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้นักกีฬามีสมรรถภาพทางกายเต็มที่ ป้องกันการบาดเจ็บเรื้อรังและทุพพลภาพอันอาจจะเกิดขึ้นได้ภายหลัง เวชศาสตร์การศึกษาไม่ใช่หน้าที่ของแพทย์ พยาบาลประจำทีมแต่เพียงอย่างเดียวหากแต่เป็นหน้าที่ของทุกคนที่เกี่ยวข้องที่จะต้องเรียนรู้เข้าใจถึง ประโยชน์หรือโทษของเวชศาสตร์การศึกษา จึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดอันตรายดังตัวอย่างที่พบได้บ่อยนักกีฬาที่มีชื่อเสียงมีความสามารถสูงมักจะเลิกเล่นกีฬาไปก่อนวัยอันควรเนื่องมาจากการบาดเจ็บทางการกีฬานั้นเอง

ดังนั้น โรงเรียนกีฬาควรมีนักวิทยาศาสตร์การศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนานักกีฬาประจำโรงเรียนและทำงานร่วมกับผู้ฝึกสอนกีฬา มีนักกายภาพบำบัดที่มีความรู้ความสามารถในการดูแลนักกีฬาประจำโรงเรียน เมื่อนักกีฬามีการบาดเจ็บจากการเล่นหรือแข่งขั้นกีฬาได้รับการฟื้นฟูกลับมาในระยะเวลาอันรวดเร็ว มีนักจิตวิทยาการศึกษา (Sports Psychology) ที่มีความเชี่ยวชาญประจำโรงเรียน มีนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญประจำโรงเรียน และมีนักโภชนาการการศึกษา (Sports Nutrition) ที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาหารสำหรับนักกีฬาประจำโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 5 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

สนามฝึกซ้อมและอุปกรณ์ในการฝึกซ้อม เป็นปัจจัยที่ทำให้การทำทีมกีฬาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จะเห็นได้ว่าสนามฝึกซ้อมและอุปกรณ์การฝึกซ้อมเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ สนามและอุปกรณ์การ ฝึกซ้อมถ้าเป็นไปได้ก็ต้องให้เหมือนกับสนามแข่งขั้นจริง หรือให้คล้ายกับสนามแข่งขั้นจริงมากที่สุดและมีให้เพียงพอแก่การฝึกซ้อม ถ้านักกีฬาไม่มีสนามฝึกซ้อมก็ต้องไปขอยืมหรือเช่าสนาม ซึ่งจะต้องไม่สะดวกและเสียเงินมาก ถ้าสนามฝึกซ้อมมีแต่ขนาดและสภาพ

ไม่ได้มาตรฐาน พอไปแข่งขันจริงๆ ก็ปรับตัวไม่ได้เช่นกัน ถ้าเราไม่มีสนามมาตรฐานก็จะต้องไปเช่าหรือยืมสนามที่เป็นมาตรฐานเล่นเป็นครั้งคราวและพาไปแข่งขันนอกสถานที่ให้มากหน่อยเพื่อจะช่วยให้แก่นักกีฬามีประสบการณ์การแข่งขันและเคยชินกับสภาพสนามหลายๆ แบบ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและใช้ในการเตรียมทีมการฝึกซ้อม และแข่งขันเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการฝึกซ้อมจะดำเนินไปได้ด้วยดีต้องอาศัยวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่สนามแข่งขันตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพมีความทันสมัยและมีจำนวนมากเพียงพอต่อการใช้ มีประสิทธิภาพในการฝึกซ้อมและแข่งขัน ผู้ฝึกสอนจะต้องพิจารณาจัดหาอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้สำหรับทีมกีฬาและสำหรับผู้เล่นแต่ละคน เช่น 1) ชุดแข่งขัน เช่น เสื้อ กางเกง รองเท้า ถุงเท้า และเครื่องป้องกัน 2) อุปกรณ์กีฬา เช่น ลูกฟุตบอล ลูกวอลเลย์บอล ไม้ตีลูกเทนนิส ลูกขนไก่ ฯลฯ 3) สนามฝึกซ้อมตามแต่ละประเภทกีฬา 4) เครื่องเวชภัณฑ์ต่างๆ เช่น ชุดร่วมยาประจำทีม ยาฉุนวด สเปรย์ยาชา ผ้าพันแผล ผ้าม้วน เป็นต้น และ 5) อาคารที่พัก เช่น ห้องนอน ห้องพักผ่อน ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องรับแขก เป็นต้น

ดังนั้น โรงเรียนกีฬาคควรมีสถานที่กีฬาที่ใช้ในการแข่งขันและการฝึกซ้อมที่ได้มาตรฐานตามข้อกำหนดจากหน่วยงานที่รับรองมาตรฐาน ในระดับที่เหมาะสมต่อการพัฒนาที่มีครบทุกชนิดกีฬา ซึ่งหากสนามมีไฟฟ้าส่องสว่างให้สามารถใช้ฝึกในช่วงค่ำได้ ก็จะช่วยอำนวยความสะดวกต่อการจัดการตารางการใช้สนามกีฬา เพื่อฝึกซ้อมหรือแข่งขันได้ดียิ่งขึ้น และควรมีสถานกีฬาในร่มหรือโรงยิมเพื่อใช้ฝึกซ้อมกีฬากรณีช่วงเวลาที่มืดจัดๆ หรือฝนตกอย่างรุนแรง ควรมีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ปลอดภัย เป็นการช่วยสร้างแรงบันดาลใจ สร้างมาตรฐานการฝึก เหมาะกับร่างกายและพัฒนาการของนักกีฬา และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สะอาด ปลอดภัย เช่น ห้องสุขา ห้องอาบน้ำ น้ำและเปลี่ยนเครื่องแต่งกายที่สะอาดและเพียงพอ ห้องเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ที่มีอุปกรณ์เหมาะสม ห้องเรียนพร้อมอุปกรณ์สันทนาการ สถานที่จัดกิจกรรมสันทนาการ ห้องพยาบาล ห้องรับประทานอาหาร พร้อมครัว รถยนต์รับส่งนักกีฬา และห้องพักหรือหอพัก เป็นการสร้างแรงบันดาลใจสำหรับการพัฒนานักกีฬา

องค์ประกอบที่ 6 ผู้ฝึกสอน/ผู้เชี่ยวชาญกีฬา

การฝึกสอนกีฬา (Coaching) ได้มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้ความหมายโดยทั่วไปของผู้ฝึกสอน ดังที่ Krabuanrat (2002) กล่าวว่า การฝึกสอนกีฬา การเตรียมความพร้อมให้กับใครบางคนหรือบางกลุ่มเพื่อจุดประสงค์ทางการกีฬา ดังนั้น โรงเรียนกีฬาคควรมีครูและผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาทั้งในระดับพื้นฐานและระดับเป็นเลิศ จึงต้องจัดหาบุคลากรเฉพาะทาง โดยเฉพาะในทุกสาขาของวิทยาศาสตร์การกีฬาให้เพียงพอ การจัดสรรอัตรากำลังครูและผู้ฝึกสอนกีฬาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และส่งเสริมให้บุคลากรได้เป็นผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสินในระดับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย และระดับนานาชาติ เพื่อสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เร่งพัฒนาบุคลากรประจำให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางให้สามารถใช้เครื่องมือวิเคราะห์เชิงลึกทางวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรกีฬามีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การประชุม/อบรมทางวิชาการทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ ทั้งด้านวิชาการ การฝึกปฏิบัติ พัฒนาทักษะ ด้านภาษาต่างประเทศ และการศึกษาค้นคว้าวิจัย

องค์ประกอบที่ 7 การคัดเลือกนักกีฬา

การคัดเลือกตัวนักกีฬาจึงต้องมีหลักและวิธีการที่กำหนดไว้อย่างมีระบบระเบียบ สิ่งที่ต้องพิจารณาในการคัดเลือกตัวนักกีฬามีดังต่อไปนี้ คือ 1) การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ให้นักกีฬาจากแหล่งต่างๆ สมัครเข้ามาคัดเลือกเป็นนักกีฬาอย่างทั่วถึง ผู้ฝึกสอนจะต้องประสานงานและดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับรายละเอียดในการรับสมัครและสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการคัดเลือกตัวเป็นนักกีฬาโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ป้ายประกาศ หรือทำหนังสือติดต่อง่ายหน่วยงานองค์กรหรือสถาบันต่างๆ เป็นต้น การประชาสัมพันธ์ต้องทำล่วงหน้า เพื่อให้มีโอกาสมอบแพร่ข่าวการคัดเลือกอย่างทั่วถึง และเพื่อให้ผู้ฝึกสอนมีเวลาเตรียมการในการประชุมชี้แจงกับผู้สมัครคัดเลือกเป็นเวลานานทำให้มีความรอบคอบยิ่งขึ้น 2) การชี้แจงหลักและวิธีการคัดเลือก ผู้ฝึกสอนจะต้องชี้แจงหลักและวิธีการคัดเลือกนักกีฬา ที่ทำให้ผู้สมัครมีความเข้าใจในรายละเอียดต่างๆ เช่น ช่วงเวลาของการฝึกซ้อมเพื่อการคัดเลือก สถานที่ฝึกซ้อม ตลอดจนคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ที่จะได้รับการพิจารณา เป็นต้น 3) การพิจารณาศักยภาพของผู้เล่น การคัดเลือกตัวนักกีฬา ผู้ฝึกสอนจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาศักยภาพของผู้สมัครเพื่อรับการคัดเลือกอย่างถูกต้องและยุติธรรมโดยการกำหนด คุณสมบัติที่เหมาะสมกับประเภทของชนิดกีฬาที่ต้องการคัดเลือก การกำหนดคุณสมบัติดังกล่าวจะต้องได้มาจากการพิจารณาร่วมกันกับทีมผู้ฝึกสอน และอาจนำหลักการทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ในการคัดเลือกร่วมกับการพิจารณาลักษณะประจำตัวของนักกีฬาเหล่านั้น ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านสมรรถภาพทางร่างกาย ด้านทักษะการกีฬา ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา และด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 4) การตัดตัว หลังจากที่ได้ใช้เวลาในการฝึกซ้อมและการพิจารณาศักยภาพของผู้สมัครที่คัดเลือกตัวมาแล้ว ผู้ฝึกสอนจะต้องตัดสินใจว่า ผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกคนใดจะเป็นนักกีฬาร่วมทีมเช่น การตัดตัวนักกีฬาบอลเลย์บอลจะต้องยุติได้ว่าใครจะเป็นผู้เล่นใน 12 คน ตามระเบียบกติกาการแข่งขัน โดยผู้ฝึกสอนจะต้องประกาศรายชื่อผู้เล่นดังกล่าวเพื่อให้มาอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของตนเอง งานพิจารณาตัดตัวนักกีฬาเป็นงานที่ลำบากที่สุดงานหนึ่งของผู้ฝึกสอน เพราะผู้ฝึกสอนมักเกิดความวิตกกังวลว่าการตัดสินใจของตนจะผิดพลาด ตลอดจนต้องเผชิญหน้ากับผู้ที่มีความสมหวังและผิดหวัง โดยเฉพาะผู้ที่ผิดหวัง ถูกคัดชื่อออกต้องให้กำลังใจ เห็นอกเห็นใจด้วยความจริงใจให้ผู้ที่ตัดตัวออกมีความรู้สึกว่ายากจะสมัครเข้ารับการคัดเลือกตัวอีกถ้ามีโอกาส การประกาศผลการตัดตัวจะต้องทำด้วยความรอบคอบ มีหลักเกณฑ์ที่ทุกคนยอมรับในผลการประกาศนั้น

ดังนั้น การคัดเลือกนักกีฬา ต้องมีกระบวนการคัดเลือกที่ได้นักกีฬาที่มีความสามารถจริง โดยพิจารณาจากทักษะกีฬา สมรรถภาพทางกาย และความสามารถทางวิชาการ/มีทีมงานในการเสาะแสวงหานักกีฬาที่มีพรสวรรค์ ต้องกำหนดคุณสมบัติของนักกีฬาให้สอดคล้องกับชนิดกีฬา และมีระบบการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนให้สอดคล้องกับชนิดกีฬา รูปแบบและวิธีการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนกีฬาที่หลากหลายให้สอดคล้องกับชนิดกีฬาที่เปิดเผยตรวจสอบได้

องค์ประกอบที่ 8 การฝึกซ้อม

การฝึกซ้อมนักกีฬาเป็นหัวใจในการเตรียมทีม คณะผู้ฝึกสอนกีฬาจะต้องมีการประชุม ปรึกษาหารือวางแผนในการฝึกซ้อมนักกีฬาให้มีสมรรถนะ ในการแข่งขันทั้งสมรรถนะทางทักษะสมรรถภาพทางกายและจิตใจพร้อมก่อนทำ

การแข่งขัน โดยการจัดท่าแบบฝึกที่มีคุณภาพในการ พัฒนาทักษะนักกีฬาและควบคุมดูแลการฝึกซ้อมตามแบบฝึกที่ จัดหามาให้นักกีฬามีการพัฒนา ความสามารถที่สูงขึ้นจนถึงขีดสุดของแต่ละบุคคล ต้องคำนึงถึงอยู่เสมอว่าผลของ การฝึกซ้อมขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณของการฝึก ภายใต้งบจำกัดภายในและปัจจัยภายนอกร่างกายของผู้ฝึกซ้อม ประเภทของการฝึกซ้อม แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1) การฝึกเทคนิค แยกออกเป็น 2 แบบ คือ เทคนิคพื้นฐาน คือ ท่าทางหรือการเคลื่อนไหวที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยประหยัดกำลังมากที่สุด ซึ่งในกีฬาแต่ละประเภทกำหนดไว้ หรือมีแบบฉบับอยู่ เทคนิคพลิกแพลง คือ การฝึกซ้อมเทคนิคเฉพาะประเภทกีฬา ต้องอาศัยความสามารถเฉพาะตัว ไหวพริบ พรสวรรค์ และประสบการณ์จากการฝึกซ้อมหรือแข่งขัน หลักเกณฑ์ของการฝึกเทคนิค คือ การทำซ้ำบ่อยๆ ในท่าที่ได้ผลมากที่สุด ข้อที่ควรคำนึง คือ ตัวผู้ฝึก อายุ รูปร่าง สมรรถภาพทางกายว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยเริ่มจากง่ายไป หายาก เขาไปหาหนัก ซ้ำไปหาเร็ว น้อยไปหา มาก และต้องไม่ฝึกเทคนิคเมื่อร่างกายเกิดความเมื่อยล้าแล้วและ 2) การฝึก สมรรถภาพทางกาย ในกีฬาบางประเภทไม่ต้องการเทคนิคมาก ผลการแข่งขันเกือบจะขึ้นอยู่กับสมรรถภาพทางกายอย่าง เดี่ยวแต่ในกีฬาที่ต้องใช้เทคนิคมาก การมีสมรรถภาพทางกายที่ดีจะช่วยให้ นักกีฬาผู้นั้นสามารถปฏิบัติตามเทคนิคที่ ได้รับการฝึกมาอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จึงสามารถกล่าวได้ว่า การฝึกสมรรถภาพทางกายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ นักกีฬาทุกประเภท และกีฬาแต่ละประเภทต้องการสมรรถภาพทางกายมากน้อยแตกต่างกัน ผู้ฝึกสอนจะต้องเลือก การฝึกสมรรถภาพทางกายให้ตรงกับความต้องการของกีฬานั้นๆ (Tangsuajapoj, 1986) กล่าวว่าการฝึกซ้อมเพื่อเข้า แข่งขัน ถ้ามีฤดูการแข่งขันที่ค่อนข้างแน่นอนจะต้องแบ่งการฝึกซ้อมออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะเตรียมตัว (5 - 7 เดือน) เป็นการฝึกสมรรถภาพทางกายทั่วไป และฝึกเทคนิคโดยเริ่มจากง่ายไปหายาก เขาไปหาหนัก น้อยไปหา มาก จนมี สมรรถภาพทางกายถึงขีดสุด 2) ระยะแข่งขัน (2 - 4 เดือน) เป็นการรักษาสสมรรถภาพสูงสุดไว้ให้ได้ตลอดฤดูการแข่งขัน ปริมาณการฝึกสมรรถภาพทางกายจะต้องลดลงบ้าง (20 - 30%) เพราะมีการแข่งขันมาแทน แต่การฝึกเทคนิคจะต้องทำ ต่อไป ระยะนี้ไม่ควรเปลี่ยนเทคนิคพื้นฐานและ 3) ระยะพัก (1-2 เดือน) เมื่อสิ้นสุดฤดูการแข่งขันจะต้องให้นักกีฬาพัก เพื่อผ่อนคลายความเคร่งเครียด แต่เป็นการพักผ่อนแบบที่มีการออกกำลังกายบ้าง เพื่อรักษาสสมรรถภาพความสมบูรณ์ไว้ ไม่ให้ลดลงมาก อาจเปลี่ยนไปเล่นกีฬาอื่นบ้าง โดยให้เล่นเพื่อความสนุกสนานและออกกำลังกายเบาๆ

ดังนั้น โรงเรียนกีฬาควรมีการจัดท่าหลักสูตรการฝึกกีฬาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา โดยมีการแบ่งระดับการฝึกที่ตรงกับความสามารถของนักกีฬาในระดับต่างๆ มีการบริหารแผนการฝึกกีฬาสำหรับนักเรียน ที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาที่มีความเหมาะสมตรงกับระดับอายุของ นักเรียนโรงเรียนกีฬา วางแผน การเตรียมการฝึกซ้อมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ประเมินผลการฝึกซ้อมว่ามีพัฒนาและความก้าวหน้า กระทำเป็น ระยะ โดยสม่ำเสมอ ควบคุมการฝึกซ้อมกีฬาให้เป็นไปตามโปรแกรมอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง โดยผู้ฝึกสอนจะต้อง ใกล้ชิดกับนักกีฬาอยู่กับนักกีฬาทุกวัน ในการฝึกซ้อมเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์มาลง ปฏิบัติในนักกีฬา

องค์ประกอบที่ 9 การจัดประสบการณ์ในการแข่งขัน

ประสบการณ์ คือ ความชัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา และประสบการณ์ก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่า ในการเรียนรู้ทุกๆ ด้านประสบการณ์มีอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) ประสบการณ์ตรง เป็นประสบการณ์ที่เราได้ปะทะหรือ

สัมผัสด้วยตัวเองได้พบเอง กระทำเอง ได้ยินได้ฟังเอง 2) ประสบการณ์รองหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "ประสบการณ์ทางอ้อม" เป็นประสบการณ์ที่ได้รับการถ่ายทอดหรือรับรู้มาอีกทอดหนึ่ง การที่จะส่งเสริมให้นักกีฬาประสบความสำเร็จในการแข่งขันกีฬา ก็จะต้องส่งเสริมและจัดประสบการณ์ให้กับนักกีฬา โดยการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการส่งทีมเข้าร่วมการแข่งขันในทุกระดับ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการแข่งขัน และประเมินสมรรถนะของนักกีฬาอันจะนำไปสู่การพัฒนาจุดเด่น จุดด้อยของนักกีฬาในการแข่งขันครั้งต่อไป

ดังนั้น การจัดประสบการณ์ในการแข่งขัน ควรจัดการแข่งขันกีฬาให้นักกีฬาได้เกิดความพร้อม กระตุ้นให้เกิดทักษะในด้านกีฬาทั้งในระดับโรงเรียน และการแข่งขันกีฬาในระดับต่างๆ เพื่อดูผลสำเร็จของการแข่งขันกีฬาและมีน้ำใจนักกีฬา

องค์ประกอบที่ 10 งบประมาณ

การจัดเตรียมงบประมาณเป็นการวางแผนและการจัดงบประมาณการเงินในการใช้จ่ายในการจัดเตรียมทีม โดยรอบคอบและรัดกุม วิธีการบริหารงบประมาณควรดำเนินงานในลักษณะวงจรงบประมาณ (Budget Cycle) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

การจัดทำงบประมาณ 1) การจัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ประธานควรเป็นผู้บริหารที่สามารถมอบหมายนโยบาย และมีความรู้ด้านงบประมาณ ส่วนคณะทำงาน คือ ผู้ทำหน้าที่วางแผนงานเพื่อประเมินรายรับ ผู้รับผิดชอบโครงการและฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อทำหน้าที่ประมาณการรายจ่าย ผู้แทนส่วนกลางที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้านการบริหารจัดการผู้แทนจากฝ่ายบัญชีและการเงินที่จะช่วยตรวจสอบรายละเอียดงบประมาณและงบกระแสเงินสด 2) การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้ในการจัดเตรียมรายละเอียดงบประมาณของหน่วยงานๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อปฏิบัติร่วมกันให้แล้วเสร็จก่อนปีงบประมาณ และ 3) การตรวจสอบรายละเอียดของแบบร่างงบประมาณรายรับ รายจ่ายก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร หรือที่ประชุมของคณะกรรมการใช้พิจารณาต่อไป

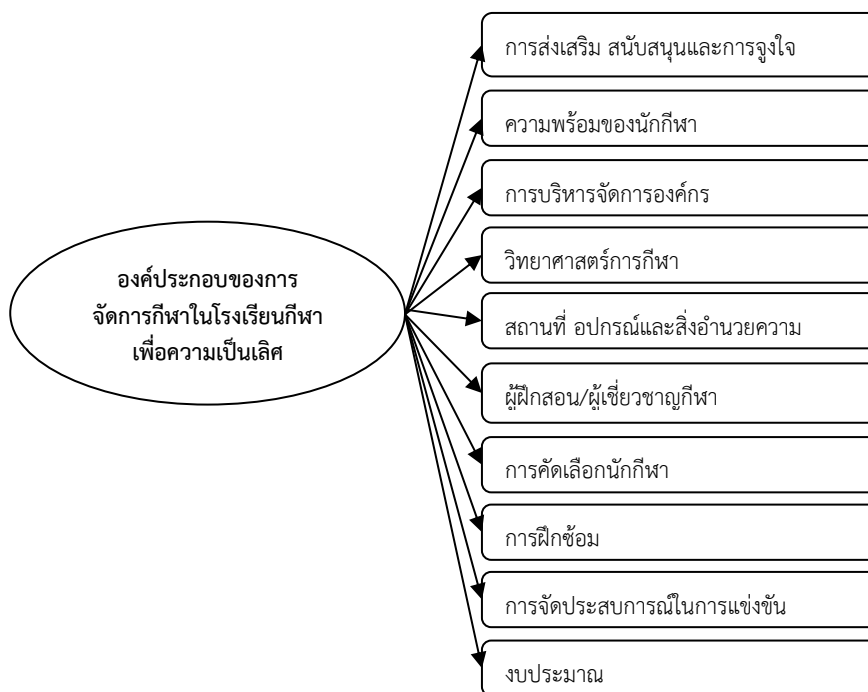
การอนุมัติงบประมาณ ฝ่ายบัญชีและฝ่ายการเงินจะมีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นมา ทำหน้าที่พิจารณากลับกรองงบประมาณรายจ่ายประจำปี ก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริหารกีฬาของโรงเรียนพิจารณา ซึ่งอาจมีการอนุมัติแบบมีเงื่อนไขให้ปรับปรุงก่อนประกาศใช้เป็นงบประมาณประจำปีต่อไป

การบริหารงบประมาณ ขั้นตอนการบริหารงบประมาณ ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดที่จะแปลงแผนงานให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ธุรกิจยุคใหม่ ผู้บริหารในทุกระดับชั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีข้อมูลต่างๆ ตั้งแต่ขั้นแผนงานจนถึงขั้นงบประมาณ ตลอดจนควรเป็นผู้มีส่วนตั้งแต่เริ่มต้น ในการจัดทำแผนงานและงบประมาณดังกล่าวเพื่อที่เมื่อต้องลงมือปฏิบัติงานจะได้เข้าใจภาพรวมในการบริหารจัดการ ซึ่งจะช่วยให้กิจการสามารถก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ อีกทั้งหากมีปัจจัยเสี่ยงเกิดขึ้น จะได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับองค์กรตลอดจนกำกับดูแลงานในความรับผิดชอบของตนให้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการบริหารจัดการและการควบคุมต้นทุน รวมทั้งค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดขึ้นกับองค์กรธุรกิจด้วย

การติดตามประเมินผล การจัดทำรายงานและติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานในช่วงเวลาที่กำหนดว่าสามารถบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโครงการได้หรือไม่มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมี

ความจำเป็นต้องปรับปรุง หรือทบทวนแผนงานหรือไม่ นับเป็นขั้นตอนสำคัญที่ฝ่ายบริหารต้องทำหน้าที่ติดตาม ประเมินผลดังกล่าว ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นเครื่องมือวัดผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานได้อย่างดีด้วย

ดังนั้น โรงเรียนกีฬาควรมีแผนการดำเนินงานที่มีการจัดสรรงบประมาณ และควบคุมให้ใช้จ่ายตามแผน โดยจัดสรรแยกเป็น 3 ส่วน คือ งบประมาณสนับสนุนการเรียนการสอน การพัฒนากีฬา และการเสริมสร้างศักยภาพนักเรียนด้านอื่นๆ ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอกัน (ในสภาพปัจจุบันจำนวนงบประมาณแต่ละยังไม่เหมาะสม) โดยมีการกำหนดแผนงานที่ชัดเจนไว้ล่วงหน้า สะดวกต่อการปฏิบัติงาน จัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยฝ่ายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ประธานควรเป็นผู้บริหารที่สามารถมอบหมายนโยบาย และมีความรู้ด้านงบประมาณ ควรจัดทำรายงานและติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่กำหนดว่าสามารถบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ มีปัญหา อุปสรรค และมีความจำเป็นต้องปรับปรุง หรือทบทวนแผนงาน

ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบของการจัดการกีฬาโรงเรียนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

บทสรุป

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา เพื่อความเป็นเลิศและช่วยพัฒนาการกีฬาของประเทศไทยให้ทัดเทียมกับนานาชาติอารยประเทศได้นั้น โรงเรียนกีฬาจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อจัดการศึกษาด้านศาสตร์การกีฬาซึ่งต้องอาศัยโครงสร้างการบริหารงานในรูปแบบใหม่ที่มีความคล่องตัว โดยมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนในการทำงานอย่างสร้างสรรค์ จะต้องมีการวางระบบบริหารจัดการพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำกรอบอัตรากำลังแผนพัฒนาบุคลากรให้

สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน ทั้งนี้ จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งกำหนดแนวทางและมาตรการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถต่อเนื่อง ในด้านงานวิชาการและการจัดการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนกีฬาให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการในการผลิตบุคลากรด้านพลศึกษาและกีฬาอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล และปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนกีฬารุ่งถึงเจตนาธรรมณเดิมนั้น จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความโดดเด่น ครอบคลุม ทุกศาสตร์ด้านการกีฬา และสามารถรองรับอุตสาหกรรมการกีฬาด้วย

ดังนั้น สิ่งสำคัญที่จะสามารถทำให้โรงเรียนกีฬา พัฒนาจากขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ ต้องมีการจัดการกีฬาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถสรุปได้ 10 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุนและการจูงใจ องค์ประกอบที่ 2 ความพร้อมของนักกีฬา องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการองค์กร องค์ประกอบที่ 4 วิทยาศาสตร์การกีฬา องค์ประกอบที่ 5 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก องค์ประกอบที่ 6 ผู้ฝึกสอน/ผู้เชี่ยวชาญกีฬา องค์ประกอบที่ 7 การคัดเลือกนักกีฬา องค์ประกอบที่ 8 การฝึกซ้อม องค์ประกอบที่ 9 การจัดประสบการณ์ในการแข่งขัน และองค์ประกอบที่ 10 ด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ทำให้การกีฬาของโรงเรียนกีฬาเกิดการพัฒนาไปอย่างมีระบบและก้าวสู่ความเป็นเลิศ

References

- Bridges, J., & Roquemore, L. (2001). *Management for athletic/sport administration* (3rd ed.). Georgia: ESM Books.
- Institute of Physical Education. (2014). *Synthesis of educational quality assessment results within the academic year 2014*. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports. [in Thai]
- Krabuanrat, C. (2002). *Principles and techniques in athletics training*. Bangkok: Kasetsart University. [in Thai]
- Serirat, S., & Hirankitti, S. (2002). *Organization and management*. Bangkok: Dharmasam Printing. [in Thai]
- Sukbamrungsil, S. (2010). *Motivation in the performance of teachers at Laem Chabang Engineering School Chan, Chon Buri* (Master's thesis). Chonburi: Burapha University. [in Thai]
- Suksai, P., Sungkawadee, P., Kornpuang, A., & Prachanban, P. (2014). A sports management model for the provincial administrative organization. *Journal of Education Naresuan University*, 14(2), 35-45. [in Thai]
- Suksriwong, S. (2007). *Management: From the executive perspective* (3rd ed.). Bangkok: GP Cyber Print. [in Thai]
- Suwansang, K. (1999). *General psychology* (4th ed.). Bangkok: Akson Phitthaya Printing House. [in Thai]
- Tangsujjapoj, S. (1986). Being a trainer in team sports. *Journal of Health Education, Physical Education and Recreation*, 12(3), 24-30. [in Thai]

- The National Institute of Educational Testing Service. (2015). *Outcome of the third round external quality assessment (2011 - 2015) of Office of the Basic Education Commission 2011*. Bangkok: Prikwarn Graphic. [in Thai]
- Wilairat, P. (2009). *The success of executives*. Retrieved July 2, 2018, from <http://www.pantown.com/group.php?display=content=36749&name=0000000content32&area=3> [in Thai]
- Yingyuad, A. (2011). *Motivation in the operation of the personnel of the land office Surat Thani*. Bangkok: Bansomdejchaopraya Rajabhat University. [in Thai]